

Indenrigs- og socialministerens tale ved samråd i Folketingets Socialudvalg den 7. maj 2009 kl. 13.30 (alm. del – samrådsspørgsmål S, T, U og AC).

Det talte ord gælder

- Beskæftigelsesministeren har netop taget sig af sin del af besvarelsen. I forlængelse heraf vil jeg besvare de spørgsmål, der er stillet til mig. Jeg vil besvare spørgsmålene under et.
- Det er dybt problematisk, at nogle mennesker lever på kanten af vort samfund. Det gælder ikke mindst for børn. Det må og skal vi sætte massivt ind over for. Derfor bør vi lægge alle kræfter i at modvirke enhver form for social marginalisering, uanset hvad årsagen hertil måtte være. Det har regeringen også gjort.
- Det er helt centralt, at vi sikrer, at alle borgere får chancen for at skabe sig et godt liv og benytte sig af samfundets mange muligheder. Derfor er det ikke nok, at der formelt er muligheder. Vi skal også skabe betingelser, så den enkelte kan gribe mulighederne. Vi skal fjerne de barrierer, der kan stå i vejen for den enkelte. Det afgørende er at undgå social marginalisering.
- Og det handler bestemt ikke kun om økonomi. Det handler mindst lige så meget om en sundhedsmæssig indsats, uddannelse, beskæftigelse og en social indsats, der for eksempel omfatter omsorg, behandling, rådgivning og botilbud.
- Jeg ser det som en af mine absolutte kerneopgaver at bekæmpe social marginalisering, og her ville det være et svigt blot at overlade de svageste til passiv forsørgelse.
- Når det gælder børnene vil jeg gøre alt, hvad der er i min magt, for at bidrage til at sikre, at udsatte børn får støtte, når de har behov for det - og at den støtte, de så får, modsvarer deres behov.
- Som indenrigs- og socialminister har jeg et vigtigt ansvar for at sikre, at udsatte børn i Danmark kan få hjælp, når de har behov for det.

Uanset hvad årsagen til dette behov måtte være. Det ligger mig meget på sinde, og jeg er meget optaget af at sikre gode opvækstvilkår for alle børn.

- Mit ansvar består blandt andet i at sikre, at de lovgivningsmæssige rammer for at kunne støtte udsatte børn er til stede. Og det mener jeg faktisk, de er. Serviceloven giver ikke alene kommunerne mulighed for – men jo også pligt til – at træde til i tilfælde, hvor børn og unge har behov for særlig støtte.
- Generelt er det sådan, at kommunerne er forpligtede til at føre tilsyn med de forhold, som børn og unge lever under i kommunen. Det skal de gøre på en måde, så de bliver opmærksomme på eventuelle problemer så tidligt som muligt.
- Der vil i den forbindelse være en række situationer, hvor kommunen skal være særligt opmærksom. Hvis for eksempel forældrene er misbrugere, psykisk syge eller har andre svære sociale vanskeligheder, vil det være helt oplagt at se nærmere på, om børnene har behov for støtte.
- Konkret skal en sagsbehandler på voksenområdet, der bliver opmærksom på børn i familier, som er meget svagt fungerende, gå videre med sin bekymring. Det følger jo af den skærpede underretningspligt.
- De sociale myndigheder vil så have pligt til at iværksætte en undersøgelse, hvis der er grund til at være bekymret for barnet. Og de vil være forpligtede til at iværksætte støtte, hvis undersøgelsen viser, at der er behov for det.
- Der er altså ikke nogen tvivl om, at kommunerne er forpligtede til at sætte ind i tilfælde, hvor forældrene af forskellige årsager ikke magter at løfte deres opgave med at varetage den primære omsorg for deres børn.

- Jeg vil dog godt advare meget imod, at vi gør forældre på nedsatte kontanthjælpsydelse eller forældre med dårlig økonomi til dårlige forældre og antager, at deres børn er socialt udsatte.
- Personligt tror jeg ikke, at økonomiske ressourcer er det primære problem, hvis man ser bredt ud over gruppen af udsatte børn. Vi lever jo heldigvis i et veludbygget velfærdssamfund, hvor der tages hånd om borgere, som i kortere eller længere perioder har brug for hjælp. Det har vi et socialt sikkerhedsnet til at sørge for.
- Derfor handler udsathed i dag i højere grad også om mangel på sociale og kulturelle ressourcer – man kunne også kalde det social kapital. Når børnene mangler social kapital, hænger det ofte sammen med, at de vokser op i familier, hvor forældrene har samme mangler. Det kan fx skyldes misbrug, psykisk sygdom eller andre sociale vanskeligheder.
- Der, hvor børn får store problemer og mistrives, er som hovedregel i familier, hvor forældre har svært ved at magte forældrerollen. I familier, hvor forældrene har svært ved at give deres børn tryk og omsorg eller svært ved at sætte stabile grænser for børnene.
- Det er en af mine fornemmeste opgaver som indenrigs- og socialminister at sikre rammerne for, at disse familiers ressourcer styrkes – ikke mindst for børnenes skyld. Det handler i høj grad om – som jeg sagde indledningsvis – at børnene får hjælp, når de har behov for det. Gerne så tidligt som overhovedet muligt. Og det handler om at hjælpe forældrene med de sociale vanskeligheder.
- Regeringen har de seneste syv år taget en lang række initiativer for at støtte socialt udsatte grupper – både på beskæftigelsesministerens og sundhedsministerens områder og selvfølgelig også på mit ressortområde. Det gælder for eksempel *Det Fælles Ansvar* og *Det Fælles Ansvar II*, *Lige muligheder* og *Hjemløsestrategien*.
- Som et nyt initiativ kan jeg oplyse, at Indenrigs- og Socialministeriet i øjeblikket er ved at færdiggøre udmøntningen af 40 mio. kr. til flere aktiviteter på væresteder mv. Pengene er målrettet projekter,

der skal forbedre de socialt udsattes sundhed og mulighed for beskæftigelse. Indsatsen er fremskudt, idet projekterne er forankret dér, hvor de socialt udsatte kommer, dvs. på væresteder, herberger og sociale caféer. Det har vi efterhånden god erfaring med. Pengene vil blive udmøntet inden sommerferien.

- Jeg vil også fremhæve, at vi netop har udvidet ordningen med eftergivelse af gæld til det offentlige, så den nu både omfatter personer på kontanthjælp, starthjælp eller personer, der får arbejdsløshedsdagpenge mm.
- Hertil kommer, at der netop er uddelt i alt 17 mill. kr. til frivillig gældsrådgivning for socialt udsatte. Gældsrådgivningen kan bidrage til, at socialt udsatte med gældsproblemer får et overblik over deres økonomi, og dermed mulighed for at øge deres rådighedsbeløb.
- Så regeringen har løbende fokus på den rejste problemstilling – og handler på den. Det vil vi fortsat gøre.